

วิเคราะห์คุณลักษณะความเป็นผู้นำที่ปรากฏในสุภาสิตพระร่วง

Analytical Leadership Skill in Suphasit Phraruang

ชิดธิณัฐ ค่อมแพ่งจันทร์

Chidthinut Khomphangchan

ภาควิชาภาษาและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ วิทยาลัยนานาชาติ

Department of Languages and Creative Communication, International College

E-mail: chidthinut_kho@cmru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สุภาสิตพระร่วงในด้านคุณลักษณะความเป็นผู้นำ ศึกษาโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาตามแนวคิดคุณลักษณะผู้นำที่มีประสิทธิผลของยุกส์ (Yukl, 1998) ผลการศึกษาพบว่าสุภาสิตพระร่วงมีเนื้อหาเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิผล 3 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ (Personality) โดยคุณลักษณะที่มากที่สุดคือ วุฒิภาวะทางอารมณ์ (Emotional Maturity) ด้านความสามารถ (Ability) พบคุณลักษณะที่มากที่สุดคือ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Skill) และ ด้านแรงจูงใจ (Motivation) พบว่ามีคุณลักษณะด้านมีแรงจูงใจด้านอำนาจทางสังคม (Socialized Power Motivation Orientation) จากผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า สุภาสิตพระร่วงซึ่งเป็นวรรณกรรมคำสอนของไทยสามารถนำไปใช้เป็นคู่มือการปฏิบัติงานของผู้นำที่มีประสิทธิผลในองค์กรได้

คำสำคัญ: ผู้นำ ภาวะผู้นำ คุณลักษณะ สุภาสิตพระร่วง วรรณคดีไทย

Abstract

The objective of this article is to analyze Suphasit Phraruang in the leadership skill dimension. Content analysis in the Yulk (1998)'s effective leadership was used. It was found that Suphasit Phraruang has 3 categories

of Leadership skills. For personality, the most content of this topic is about emotional maturity. For ability, the most content of this topic is interpersonal skill and motivation consists of socialized power motivation orientation. It therefore can be concluded that Suphasit Phraruang, which is the didactic literature of Thailand, can be adapted to use in an organization as a manual for an effective leader.

Keyword: Leader, Leadership, Characteristics, Suphasit Phraruang,
Thai Literature

บทนำ

ผู้นำเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในองค์กร เพราะเป็นบุคคลที่กำหนดทิศทางความเป็นไปขององค์กร และเป็นผู้ทำให้เกิดความร่วมมือขององค์กร (สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์, 2544) ผู้นำจำเป็นต้องมีคุณสมบัติต่างๆ ที่จะทำให้องค์กรเดินไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ได้

การศึกษาคุณลักษณะของความเป็นผู้นำในยุคแรก ๆ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพ ภูมิหลังทางการสังคม สติปัญญา บุคลิกภาพ คุณลักษณะด้านการทำงาน และคุณลักษณะทางสังคม ต่อมายุค (Yukl, 1998) ได้สรุปคุณลักษณะสำคัญที่คาดว่าจะทำให้ผู้นำมีประสิทธิภาพ อันได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ (Personality) ประกอบด้วย ความมีพลังสูง (High Energy Level) ความทนทานต่อความเครียดสูง (High Stress Tolerance) มีความมั่นใจตนเอง (Self-confidence) เชื่ออำนาจภายในตนเอง (Internal Locus of Control Orientation) มีวุฒิภาวะด้านอารมณ์ (Emotional Maturity) มีความสัตย์ซื่อถือคุณธรรมยึดมั่นหลักการ (Personal Integrity) ด้านแรงจูงใจ (Motivation) ประกอบด้วย มีแรงจูงใจด้านอำนาจทางสังคม (Socialized Power Motivation Orientation) มีความต้องการความสำเร็จในระดับสูงปานกลาง (Moderately High Need Achievement) มีความต้องการด้านความรักใคร่ผูกพันในระดับต่ำ (Low Need for affiliation) และด้านความสามารถ (Ability) ประกอบด้วย มีทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

(Interpersonal Skill) มีทักษะด้านมโนทัศน์ (Conceptual Skill) มีทักษะด้านเทคนิค (Technical skill) และ มีทักษะในการเกลี้ยกล่อม ชักชวน (Persuasive Skill)

สุภาสิตพระร่วง ยังไม่ปรากฏว่าแต่งในสมัยใด แต่ผู้เชี่ยวชาญทางวรรณคดี เชื่อกันว่าแต่งขึ้นในสมัยสุโขทัยเพราะส่วนใหญ่เป็นคำไทยแท้ รูปคำและวลีคล้าย กับหลักศิลาจารึกหลักที่ 1 และยังไม่มีภาษิตต่างประเทศเข้ามาประปน (ชลดา เรืองรักษ์ลิขิต, 2549) โดยมีสุภาสิตทั้งสิ้น 158 บท เป็นคำประพันธ์ประเภทร้อย ไบราณ โดยมีจุดประสงค์เพื่อสั่งสอนราษฎร ซึ่งตรงกับที่กล่าวไว้ในจารึกว่า

“1214 ศก (พ.ศ. 1835) ปีมะโรง พ่อขุนรามคำแหงเจ้าเมือง
สุโขทัยนี้ ปลุกไม้ตาลได้สิบสี่เข้า จึงให้พันชะดาร์หินตั้งหว่างก
ลางไม้ตาลนี้ วันเดือนเต็มเดือนบ้าง แปะวัน ผูกปู่ครู เกร มหา
เกร ขึ้นนั่งเหนือชะดาร์นี้ สวดธรรมแก่อุบาสก ผูกท่วยจำศีล ผิ
ใช้วันสวดธรรม พ่อขุนรามคำแหง เจ้าเมืองศรีสุทโธทัย
ขึ้นนั่งเหนือชะดาร์หิน ให้ผูกท่วยลูกเจ้าขุนถือบ้านถือเมืองกัน”

(ศิลาจารึกหลักที่ 1)

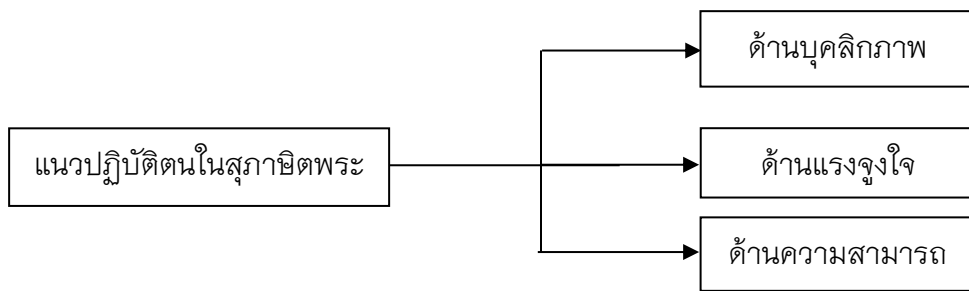
จากคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิผลของยุกส์ (Yukl, 1998) และวัตถุประสงค์ในการแต่งสุภาสิตดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้เขียนมีความสนใจที่จะ วิเคราะห์สุภาสิตพระร่วงในมิติของความเป็นผู้นำ ซึ่งจากงานวิจัยที่ผ่านมา มี การศึกษาสุภาสิตพระร่วงในมิติของวัฒนธรรมและวรรณศิลป์เท่านั้น

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์สุภาสิตพระร่วงในด้านคุณลักษณะความเป็นผู้นำ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากแนวคิดเรื่องคุณลักษณะผู้นำที่มีประสิทธิผลของ Yukl และแนวปฏิบัติ ตนที่ปรากฏในสุภาสิตพระร่วง สามารถนำมาเขียนกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการศึกษาเพื่อวิเคราะห์คุณลักษณะผู้นำที่ปรากฏในสุภาสิตพระร่วง เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร ศึกษาโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา โดยผู้วิจัยศึกษาสุภาสิตพระร่วงและศึกษาแนวคิดคุณลักษณะผู้นำที่มีประสิทธิผลของ Yukl (1998) และจัดแนวปฏิบัติของสุภาสิตพระร่วงเข้าสู่คุณลักษณะของผู้นำที่มีประสิทธิผลในด้านต่างๆ

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่าสุภาสิตพระร่วงมีเนื้อหาเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้นำในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. **คุณลักษณะของผู้นำด้านบุคลิกภาพ (Personality)** ในสุภาสิตพระร่วง ได้กล่าวถึงบุคลิกภาพของผู้นำที่ทำให้เกิดประสิทธิผล ดังนี้

1.1 **ความมีพลังสูง (High Energy Level)** หมายถึง ความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จจุล่ง สุภาสิตพระร่วงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความมีพลังสูง คือ อาสาเจ้าจนตัวตาย อาสานายจงพอแรง และ อย่างมั่งงายมิดี หมายถึง การจะทำสิ่งใดๆก็ตามต้องทำให้ละเอียดถี่ถ้วน ไม่ทำอย่างขอไปที จะเป็นผลเสียต่อปัจจุบันและอนาคต ซึ่งผู้นำที่ดีนั้นต้องคิด วางแผน และตัดสินใจอย่างรอบคอบในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะมีผลต่อทิศทางการดำเนินการขององค์กรในอนาคต และคำนึงถึงชื่อเสียงขององค์กร เพื่อให้เกิดผลดีต่อองค์กรทั้งปัจจุบันและในอนาคต

1.2 **ความทนทานต่อความเครียดสูง (High Stress Tolerance)** หมายถึง มีความสามารถในการจัดการสถานการณ์ที่ยากลำบาก และสามารถผ่อนคลายได้เมื่อพบสถานการณ์ที่ยากลำบาก (Nuent, 2013) เนื้อหาของสุภาสิต

พระร่วงเกี่ยวกับความทนทานต่อความเครียดสูง คือ รักดีอย่าด่วนเคียด เช่น เมื่อผู้บังคับบัญชาในระดับสูงกว่าตักเตือน หรือให้ปรับปรุงแก้ไขงาน ผู้ที่เป็นผู้นำที่ดีจะสามารถจัดการกับความเครียด สามารถผ่อนคลายเมื่อเผชิญเหตุการณ์ได้ มีความอดทนอดกลั้น ไม่แสดงอารมณ์โกรธซึ่งอาจจะเป็นผลเสียต่อตนเอง

1.3 มีความมั่นใจตนเอง (Self-confidence) หมายถึง มีความเชื่อมั่นในความคิด ความสามารถของตนเอง มีการตัดสินใจที่เด็ดเดี่ยว ไม่ลังเล ตรงกับเนื้อหาในสุภาษิตพระร่วง คือ อย่าใจเบาจนหนัก ซึ่งในสุภาษิตพระร่วงได้กล่าวถึงคนใจคอหนักแน่นว่าจะเป็นผู้มีความสุขเพราะไม่มีเรื่องเดือดร้อน เนื่องจาก เชื่อคนง่าย ซึ่งในองค์กรผู้นำที่มีความมั่นใจในตนเอง เชื่อมั่นในสิ่งที่ถูกต้อง จะทำให้องค์กรเกิดความน่าเชื่อถือ และเป็นที่เชื่อมั่นและไว้วางใจของผู้ใต้บังคับบัญชา ทำให้องค์กรสามารถดำเนินการต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 เชื่ออำนาจภายในตนเอง (Internal Locus of Control Orientation) หมายถึง มีการริเริ่มสร้างสรรค์ หรือแสดงพฤติกรรมในเชิงรุก ตรงกับเนื้อหาในสุภาษิตพระร่วง คือ คิดชวนขวายที่ชอบ หมายถึง คิดถึงแต่ในสิ่งที่ดี สิ่งที่เป็นประโยชน์กับองค์กร คิดสิ่งใหม่ๆ ให้แก่องค์กร และพยายามหาโอกาส และตลาดใหม่ให้แก่องค์กร ซึ่งจะทำให้องค์กรเจริญรุ่งเรืองต่อไปในอนาคต และเป็นผู้นำใน ด้านนวัตกรรมและเพิ่มโอกาสในการแข่งขันให้กับองค์กร

1.5 มีวุฒิภาวะด้านอารมณ์ (Emotional Maturity) หมายถึง ความสมดุลระหว่างความรับผิดชอบตนเองกับการคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น โดย วุฒิภาวะทางอารมณ์ในระดับผู้นำนั้น จะรับผิดชอบต่อพฤติกรรมของตนเอง มองสิ่งต่างๆ อย่างรอบด้าน และมองปัญหาต่างๆ เป็นโอกาสในการพัฒนาตนเอง (วาจาสิทธิ์ ลอเสวีวานิช, 2552) สุภาษิตพระร่วงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวุฒิภาวะด้านอารมณ์ มีดังนี้

1) คิดตรึกตรองทุกเมื่อ และ คิดแล้วจึงเจรจา ในสุภาษิตพระร่วงนั้น สอนให้คิดให้ดีก่อนจะกระทำการ หรือพูดสิ่งใดออกไป ผู้นำที่มีวุฒิภาวะด้านอารมณ์ จะคิดไตร่ตรองให้รอบด้านก่อนจะลงมือกระทำการใดๆ กับองค์กร ทั้งด้านการบริหาร การสื่อสาร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กรและมีผลกระทบต่อผู้ใต้บังคับบัญชาในองค์กรให้น้อยที่สุด

2) เป็นคนอย่าทำใหญ่ ในสุภาษิตพระร่วง หมายถึง อย่าโอ้อวดอำนาจบารมีของตนเอง

3) อย่าใช้อิทธิพลในการข่มขู่ผู้อื่น โดยเมื่อเป็นผู้นำในองค์กร ผู้นำไม่ควรแสดงพฤติกรรมที่โอ้อวดอำนาจบารมีของตน หรือการใช้อำนาจจากการบังคับ หรือใช้กลยุทธ์กดดันในการบริหารงาน เนื่องจากเป็นการทำลายความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้นำและผู้ใต้บังคับบัญชาในการทำงาน

4) ข้าคนไพร่อย่าไผ่พ่น หมายถึง อย่าแสดงกิริยาอาการฉุนเฉียวต่อผู้ใต้บังคับบัญชา

5) แม้ว่าผู้ใต้บังคับบัญชาจะทำผิด หรือทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ควรตักเตือนผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยเหตุผล ไม่แสดงอาการฉุนเฉียวเกรี้ยวกราด โดยการทำงานในองค์กรนั้นเป็นปกติอยู่แล้วที่จะมีสิ่งที่ไม่ถูกใจ หรือเกิดความผิดพลาดบ้าง ผู้นำควรจะมีอารมณ์ที่มั่นคง เพื่อรักษาบรรยากาศที่ดีในการทำงานในองค์กร เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมขององค์กรเป็นไปอย่างเรียบร้อย

6) อย่ากริ้วโกรธเนื่องนิตย์ หมายถึง อย่าเป็นคนโมโหฉุนเฉียวตลอดเวลา

7) ผู้นำองค์กรที่แสดงความฉุนเฉียวตลอดเวลาแสดงถึงความไม่มั่นคงทางอารมณ์ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อความน่าเชื่อถือของตัวผู้นำ เนื่องจากผู้ใต้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานจะไม่กล้าเข้าใกล้ ทำให้ไม่กล้าเข้าปรึกษางาน หรืออาจจะเอาอกเอาใจเพื่อไม่ให้ผู้นำเกิดอารมณ์ฉุนเฉียวด้วยการไม่บอกปัญหาที่เกิดขึ้นในงาน ก่อให้เกิดความเสียหายต่อองค์กรในอนาคต (ประคัลภ์ ปัทมพลลังกูร, 2559)

8) ระบือระบิลอย่าฟังคำ และ อย่าพาผิดด้วยหูในสุภาษิตพระร่วง หมายถึงอย่าเชื่อ

9) ขาวลือ อย่าตื่นตระหนกต่อขาวลือ ให้ฟังให้ดีเสียก่อน ผู้นำที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์จะไม่ตื่นตระหนกต่อขาวลือต่างๆโดยง่าย ผู้นำต้องหาข้อมูลรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของขาวลือต่างๆ ก่อนจะเชื่อถือ เนื่องจากต้องเป็นเสาหลักให้แก่องค์กร ซึ่งหากผู้นำมีความตื่นตระหนกแล้ว จะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเสียขวัญและกำลังใจในการทำงานไปด้วย

10) อย่าพูดคนด้วยปาก อย่าถากคนด้วยตา อย่ามกหัวพลันแตก คำสอนชุดนี้ใน

11) สุภาสิตพระร่วง หมายถึงอย่าแสดงอาการดูถูกเหยียดหยามผู้อื่น ทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษา ซึ่งผู้นำที่ดี ไม่ควรพูดจาดูถูกเหยียดหยาม ผู้ใต้บังคับบัญชา หรือพูดจาส่อเสียดให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความท้อแท้ใจในการทำงาน และไม่ควรใช้อวัจนภาษาอย่างสาตาในการเหยียดหยามผู้อื่น เนื่องจากเป็น การสร้างบรรยากาศที่ไม่ดีในการทำงานในองค์กร ทำให้ความสัมพันธ์ในองค์กรไม่ราบรื่น การติดต่อประสานงานอาจติดขัด เนื่องจากความสัมพันธ์ระหว่าง ผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้นำไม่ดี และทำให้เสียโอกาสในการรับฟังความคิดเห็นอันเป็น ประโยชน์ต่อองค์กร และอาจทำให้ผู้ที่มีฝีมือลาออกไปในที่สุด

1.6 มีความสัตย์ซื่อถือคุณธรรม ยึดมั่นหลักการ (Personal Integrity)

หมายถึง ความยึดมั่นที่จะกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง ไม่ผิดศีลธรรม มีจริยธรรมใน การปฏิบัติงาน ในสุภาสิตพระร่วงที่กล่าวถึงการมีความสัตย์ซื่อถือคุณธรรม ยึด มั่นหลักการ คือ เจริญตามคตฺติ และ ทำริ้วเรือกไว้กันตน เจริญตามคตฺติ ในสุภาสิต พระร่วง หมายถึง ให้พูดตรงกับความเป็นจริง (อุทัย ไชยานนธ์, 2549) ผู้นำที่ดี จะต้องสื่อสารออกมาตรงตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในองค์กร เพื่อสร้างความ น่าเชื่อถือให้แก่องค์กร ส่วนทำริ้วเรือกไว้กันตนในสุภาสิตพระร่วง หมายถึง การ กระทำความดี เพื่อปกป้องคุ้มครองตนเอง ซึ่งผู้นำที่ดีจะกระทำแต่สิ่งที่ดี และ ประกอบกิจการงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อสังคม เพื่อสร้าง ชื่อเสียงที่ดีให้แก่องค์กร ทำให้องค์กรเกิดความน่าเชื่อถือ เป็นที่ยอมรับนับถือแก่ ผู้ใต้บังคับบัญชา ชุมชน และสังคมที่เกี่ยวข้อง

คุณลักษณะของผู้นำในด้านบุคลิกภาพที่ปรากฏในสุภาสิตพระร่วงได้ กล่าวถึงบุคลิกภาพทั้งภายนอกและภายในตัวผู้นำ อันจะปรากฏให้ผู้อื่นเห็นได้ โดยง่าย ซึ่งจะเน้นไปที่การแสดงออกทางวุฒิภาวะทางอารมณ์เป็นส่วนใหญ่ซึ่งการ แสดงออกนั้นจะมาจากแรงจูงใจซึ่งมีผลต่อการแสดงออกด้านบุคลิกภาพซึ่งจะได้ กล่าวต่อไป

2. คุณลักษณะผู้นำด้านแรงจูงใจ (Motivation) แรงจูงใจ หมายถึง ปัจจัยที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งในแนวคิดคุณลักษณะ

ของผู้นำที่มีประสิทธิผลของ ยุคส์ (Yukl, 1998) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจของผู้นำที่มีประสิทธิผลไว้ดังนี้

2.1 มีแรงจูงใจด้านอำนาจทางสังคม (Socialized Power Motivation Orientation) หมายถึง ความปรารถนาที่จะมีอิทธิพลต่อผู้อื่น มีพฤติกรรมแสดงออกแบบเปิดเผย ตรงไปตรงมา ซึ่งตรงกับสุภาษิตพระร่วงคือ ปลุกไมตรีอย่ารู้ร้าง และปลุกไมตรีทั่วชน หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งหากผู้นำมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ใต้บังคับบัญชาแล้วนั้น การขอความร่วมมือในการทำกิจกรรมใดๆขององค์กรก็จะง่ายขึ้น เกิดความร่วมมือที่ดีในการพัฒนาองค์กร ทำให้องค์กรเติบโตได้อย่างมั่นคง

คุณลักษณะของผู้นำที่มีประสิทธิผลในด้านแรงจูงใจที่ปรากฏในสุภาษิตพระร่วง เป็นแรงจูงใจในด้านอำนาจทางสังคม ซึ่งหมายถึงการมีอิทธิพลต่อผู้อื่น ซึ่งผู้นำจำเป็นต้องสร้างอิทธิพลต่อผู้อื่น ด้วยการสร้างไมตรี มิตรภาพ อันจะทำให้เกิดการสร้างความร่วมมือระหว่างบุคลากรในองค์กร และแรงจูงใจนี้ทำให้ผู้นำแสดงออกทางพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งนำไปสู่การแสดงความสามารถในด้านความเป็นผู้นำ ซึ่งผู้นำจำเป็นต้องมีความสามารถในด้านต่าง ๆ ดังที่จะกล่าวต่อไป

3. คุณลักษณะผู้นำด้านความสามารถ (Ability) ความสามารถ หมายถึง ทักษะต่างๆที่ผู้นำควรมีเพื่อให้ผู้นำสามารถนำองค์กรไปสู่เป้าหมายขององค์กรได้ ยุคส์ (Yukl, 1998) ได้กล่าวถึงทักษะของผู้นำที่มีประสิทธิผล ดังนี้

3.1 มีทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Skill) ผู้นำที่ดีจะมีความสามารถในการจูงใจ ใช้วาทศิลป์เพื่อจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงาน มีความสามารถในการสร้างเครือข่าย สร้างความสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชา คู่ค้า เพื่อให้เกิดความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกองค์กร ทำให้องค์กรเติบโตไปสู่เป้าหมายขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในสุภาษิตพระร่วงมีส่วนที่กล่าวถึง ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ดังนี้

1) อย่ามีปากว่าคน หมายถึง พุดจาในสิ่งที่เป็นประโยชน์ ไม่พุดให้ร้ายผู้อื่น ผู้นำที่ดีควรมีวาทศิลป์ในการพุด ทั้งเรื่องการสั่งและควบคุมงาน รวมไปถึง

การให้รางวัลและทำโทษ ไม่ใช่รางวัลที่ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชารู้สึกไม่ดี เนื่องจากอาจทำให้ผู้บังคับบัญชาเกิดความท้อแท้ใจ และรำคาญใจ ทำให้เกิดความขัดแย้งในองค์กร การดำเนินงานต่าง ๆ ขององค์กรก็จะไม่ราบรื่น

2) โอบอ้อมเอาใจคน หมายถึง ให้มีความเมตตากรุณา ผู้นำที่ดีต้องมีความเมตตาต่อผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งหากมีความเมตตากรุณาแล้ว ก็จะสามารถทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชารัก และสามารถสร้างเครือข่ายความร่วมมือในองค์กรได้ง่ายขึ้น ทำให้องค์กรเกิดความเข้มแข็ง และเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สามารถบรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กรที่องค์กรได้ตั้งเป้าหมายไว้

3) พรรดพวกพึงทำนุก ปลูกเอาแรงทั่วตน ยอเข้าเมื่อแล้วกิจ อย่ารักห่างกว่าชิด หมายถึงให้ดูแลคนใกล้ชิดตัวก่อน ผู้นำที่ดีจะต้องดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นอย่างดี ทั้งทางด้านการงาน โดยเป็นที่ปรึกษาในด้านการทำงาน และในด้านจิตใจ คอยสังเกตว่าบุคลากรในองค์กรทำงานด้วยความสุขหรือไม่ จัดสวัสดิการตามความเหมาะสม ชมเชยเมื่อปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมาย ให้รางวัลตามความเหมาะสมเมื่อถึงเวลา จะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาตั้งใจปฏิบัติงาน และมีความจงรักภักดีต่อองค์กรสูง มีโอกาสที่จะรักษาคนดีที่มีฝีมือไว้ในองค์กร

3.2 มีทักษะด้านมโนทัศน์ (Conceptual Skill) มีความสามารถในการรวบรวมและเข้าใจความสัมพันธ์ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กรและนำเสนอเป็นประเด็นที่สำคัญเพื่อพัฒนาองค์กรได้ ในสุภาษิตพระร่วง มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับทักษะด้านมโนทัศน์ ดังนี้

1) อย่ายลเหตุแต่ใกล้ คิดข้างหน้าอย่าเบา หมายถึง ให้เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ ผู้นำที่มีประสิทธิภาพ จะต้องมีความวิสัยทัศน์ในการมองไปข้างหน้า โดยรวบรวมข้อมูลที่มีอยู่ในปัจจุบัน คาดการณ์ความเป็นไปได้ในอนาคต ตั้งเป้าหมาย วางแผนงาน กำกับดูแลเพื่อให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติตามแผนเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ (ประคัลภ์ ปัทมพลงกูร, 2558)

2) เข้าเถื่อนอย่าลืมพริ้ว หน้าคิกอย่าอนใจ หมายถึง อย่าประมาทเมื่อเกิดศึกสงคราม หรือไปในที่ที่อันตราย ในบทความนี้จะกล่าวถึง ผู้นำต้องมีแผนสำรองในการปฏิบัติงาน หรือมีการบริหารจัดการความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นทั้งปัจจัยภายในองค์กรอย่าง การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างขององค์กร การเปลี่ยนแปลงนโยบาย

องค์กร หรือปัจจัยภายนอกองค์กร เช่น สภาพเศรษฐกิจ ภัยพิบัติต่าง ๆ หรือ เหตุการณ์ทางการเมืองต่างๆ

3.3 ทักษะทางเทคนิค (Technical Skill) หมายถึง มีความรู้ความสามารถในการใช้ทักษะเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ผู้นำจำเป็นต้องมีทักษะเฉพาะที่เชี่ยวชาญอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้สามารถนำองค์กรและให้คำปรึกษาแก่องค์กรได้ สุภาษิตพระร่วงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับทักษะด้านเทคนิค คือ ผิจะหมายหมายจงแท้ หมายถึง หากจะทำการสิ่งใด หรือเรียนรู้สิ่งใดให้ตั้งมั่นตั้งใจเรียนรู้ และปฏิบัติจนเป็นผู้เชี่ยวชาญ ผู้นำที่ดีจะต้องมีความเชี่ยวชาญอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ผู้นำระดับสูง อาจจะเชี่ยวชาญด้านการนำองค์กรและการบริหารงาน หรือผู้นำระดับต้นและระดับกลางอาจจะเชี่ยวชาญด้านสายงานเฉพาะของตน เช่น การเงิน การบัญชี ไอที กฎหมาย การตลาด เป็นต้น

3.4 มีทักษะในการเกลี้ยกล่อม ชักชวน (Persuasive Skill) หมายถึง ทักษะการเจรจาโน้มน้าวเพื่อให้เป้าหมายเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ หรือพฤติกรรมต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น แนวคิด ผลิตภัณฑ์ หรือต่อตัวบุคคล โดยสุภาษิตพระร่วงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับทักษะในการเกลี้ยกล่อมชักชวน คือ คนโหดให้เอ็นดู ซึ่งคนโหดในสุภาษิตพระร่วงหมายถึง คนโง่เขลาเบาปัญญา ย่อมไม่รู้สิ่งที่ถูกที่ควร ผู้นำที่มีประสิทธิผลจึงควรใช้ทักษะในการเกลี้ยกล่อมชักชวนให้ผู้ใต้บังคับบัญชาที่ทำงานผิดพลาด หรือไม่เข้าใจวัฒนธรรมองค์กร ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ดีขึ้น เพื่อให้เกิดผลดีแก่องค์กรในด้านการปฏิบัติงานและการพัฒนาองค์กรต่อไปในอนาคต

สุภาษิตพระร่วงนอกจากจะเป็นวรรณกรรมคำสอนของไทย ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อสอนประชาชนแล้ว สุภาษิตพระร่วงยังมีการกล่าวถึงคุณลักษณะผู้นำที่มีประสิทธิผลอยู่ในเนื้อหาของสุภาษิตพระร่วง 3 ด้านคือ ด้านบุคลิกภาพ (Personality) ด้านความสามารถ (Ability) และด้านแรงจูงใจ (Motivation) ซึ่งเป็นวรรณกรรมที่สามารถปรับให้เข้ากับยุคสมัยและสามารถนำไปใช้ในองค์กรในประเทศไทยได้ เนื่องจากมีพื้นฐานวัฒนธรรมที่ใกล้เคียงกัน และสามารถเป็นตำราการสอนผู้นำในองค์กรต่างๆได้

เอกสารอ้างอิง

- ชลดา เรืองรักษ์ลิขิต. (2549). *อ่านสุภาษิตพระร่วง ฉบับวิเคราะห์และถอดความ*.
กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ประคัลภ์ ปั่นทพลังกูร. (2558). 8 คุณสมบัติของผู้นำชั้นเลิศ. สืบค้นจาก
<https://prakal.wordpress.com/2015/03/02/8-คุณสมบัติของผู้นำชั้นเลิศ>
- ประคัลภ์ ปั่นทพลังกูร. (2559). ด้านมืดของภาวะผู้นำ. สืบค้นจาก
<https://prakal.wordpress.com/2016/05/12/ด้านมืดของภาวะผู้นำ>
- วาจาสิทธิ์ ลอเสรีวานิช. (2552). วุฒิภาวะทางอารมณ์: ปัจจัยสำคัญของคน
ทีมงาน และองค์กร ที่จะประสบความสำเร็จ (ตอนที่ 1). *Go Training Magazine*, 24(12).
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2544). *ภาวะผู้นำ: ทฤษฎีและปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 1).
เชียงใหม่: สถาบันราชภัฏเชียงใหม่
- อุทัย ไชยานนท์. (2549). *สุภาษิตพระร่วง*. กรุงเทพฯ: แสงดาว.
- Nugent, P. M.S. (2013). Stress Tolerance. สืบค้นจาก
<https://psychologydictionary.org/stress-tolerance/>
- Yukl, G. (1998). *Leadership in organizations*. (4th ed). Englewood Cliffs, NJ:
Prentice Hall.